

DR. NAGY JÓZSEF (1929–2013)

Dr. Nagy József temetésén elhangzott gyászbeszédekkel emlékezünk a Történelemtudományi Intézet köztiszteletben álló személyiségére, az egri történelemtanár képzés nagy egyéniségére.

Kedves gyászoló család, tisztelt gyászoló gyülekezet!

Az Eszterházy Károly Főiskola Történelemtudományi Intézetének munkatársai nevében beszélek, és szólok Hozzád, Kedves Jóska, Kedves Főnök! Hiszen így szólítottunk Téged az Intézetben, a köztiszteletben álló legidősebb kollégát. Bizony, vannak közöttünk már olyanok is, akik több mint harminc éven át fordultak Hozzád nap mint nap, ezzel a közvetlen megszólítással, – Főnök. Nálam, személy szerint, csupán 21 éve vált mindennapos gyakorlattá ennek a megkülönböztető titulushoz a használata. Sajnos, már egy hete annak, hogy megszakadt ez a folyamat, és nincs, aki bejelentkezne a Sóház utcai telefonon, és nincs, aki szívélyesen fogadná a látogatásodra érkezett barátokat, ismerősöket.

Ezen az utolsó találkozón búcsúzik Tőled mindenki, aki Téged szeretett, kedvelt és tisztelt. Tavaly augusztus óta ismerted az orvosi diagnózist, vagyis azt, hogy könyörtelenül eliramlik az élet, meg vannak számlálva a hónapjaid, de Te, egy pillanatig sem az elkerülhetetlen jövővel, hanem a jelennel és a múlttal, a beszélt és az írott történelemmel foglalkoztál. Nem kerestél kibúvókat, nem hivatkoztál egészséged megromlására, amikor felkértek a jubileumi Eszterházy-kötet előkészítő munkálataira, valamint az egri tanárképzés 1990-ig terjedő történetének megírására. Betegséged sem akadályozhatott meg abban, hogy az el-

vállalt feladatot pontosan, precízen ne teljesítsd. Közel állt Hozzád a helytörténet, legyen szó akár intézmény-, akár város-, akár megyetörténetről, méltán büszkélkedhetél a több kiadást megért „Eger történetével”. Mi, a Te kollégáid korábban is tudtuk, hogy a Főnök szakmai kvalitásai országos szinten mozognak helytörténettől, országtörténettől függetlenül.

Egyébként mi, a munkatársaid szerencsés helyzetben vagyunk, mert a tanári és a történészi teljesítményedet dicsérő és méltató szavakat szemtől szembe megfogalmazhattuk Neked a 70. és a 80. születésnapod ünneplése alkalmával. Alig három és fél évvel ezelőtt, amikor életed egyik jeles napján visszaporgettük az időt egészen 1948-ig, megállapítottuk, hogy több évtizedes munkásságod töretlen pályáivet írt le, és a MŰHELY-ben, azaz a nevét többször változtató főiskola történelemtudományi intézetében kifejtett tevékenységed maradandó értéket hagyott, illetve itt és most, már azt kell mondanom: maradandó értéket hagy, a következő generációk számára. A jelenkor történetével foglalkozó kollégák és egyetemi, főiskolai hallgatók számára megkerülhetetlen műveket alkottál. Elég csak a „Földbirtokpolitika Magyarországon a két világháború között” és „A paraszti társadalom felbomlásának kezdetei, 1945–1956” c. monográfiákra utalni.

Tisztelt Nagy Tanár Úr! Kedves Jóska! Főnök!

Mindenki tudja és érzi, a Hozzád közelebb állókban már a végzetes csütörtök másnapján tudatosult, hogy nagy úr támadt utánad. Nemcsak a MŰHELY-ben és a MŰHELY-ért végzett évtizedes áldozatos munkád hiányzik ezután, hanem az esti beszélgetések, vagy ahogyan azokat egymás között, asztali beszélgetéseknek, illetve továbbképzéseknek becéztük, sem lesznek már ugyanazok Nélküled. Nem élvezhetjük ezután a történelmi tér és idő által megszabott gondolatcsere-t a finom Nagy Jóska-féle nedű mellett, vagy a saját kezűleg készített házi kocsonya fogyasztásakor, ezek már emlékek maradnak. Ígérem, az asztaltársaságunk és a kollégák nevében is, hogy amíg lehetőségünk és alkalmunk lesz élő emléked megőrzésére, ébren tartjuk a Nagy József nevet, a tanár-történész nevet.

Köszönünk mindent, amit értünk tettél!

Kollégáid, munkatársaid nevében búcsúzok, emléked őrizzük! Nyugodj békében!

Gebei Sándor

Amitől tartottunk, bekövetkezett!

Tudtuk, hogy eljön ez a nap, a kegyetlen orvosi diagnózis nem hagyott kétséget felőle, most mégis döbbenet állunk ravatalodnál, volt tanítványaid, akik nevében búcsúzom tőled. Nehéz megbarátkoznunk a gondolattal, hogy a göndör kacajú Nagy Jóska, a diákok Nagy Jóskája, az igazságos, humánus, és mindenekfelett vidám Nagy Jóska ezután már csak az emlékeinkben él. Nagyszerű személyiséged életre szóló útmutatás volt számunkra. Amíg közöttünk voltál, mindvégig élvezhetted tanítványaid szeretetét. Nem voltál szigorú, de követeltél, Barátságosan követeltél. Tudásod és humánusod kiemelt a történelem tanszék többi szeretett tanára közül. Nem a jegyért tanultunk Nálad. Egyszerűen szé-

gyelltünk volna rosszul szerepelni előtted. Hála neked, és az általad vezetett tanszéknek, jó volt történelem szakos diáknak lenni Egerben.

Főigazgató helyettesi és tanszékvezetői teendőid mellett kiemelt figyelmet szenteltél tanítványaidnak. Sorsukat a diploma megszerzése után is nyomon követted. Nem egyet közülük munkatársaddá emeltél.

Hosszan sorakoznak a hozzád fűződő emlékek bennem. A szakestek fehér asztal melletti beszélgetései, a közös kirándulások, a tudományos diákköri rendezvények vitái. Szavakkal nem tudom kifejezni a veszteséget, amit távozásoddal ránk szakadt, de akik szerettek pontosan tudják kit és mit veszi tettek veled. Így csak a búcsú szavai maradnak:

Nagy Jóska, isten veled!

Kozári József